

Óravázlat

Hely: Köröstarjáni Általános Iskola

Osztály: III-IV

1. Hangulatkeltés: Az óra első részében olyan dalok, versek hangzanak el, amelyek az ősszel kapcsolatosak és irodalomból, zenéből ismertek:

pl. Sárgul már, sárgul már

Érik a szőlő

Hull a szilva a fáról

Petőfi Sándor. Itt van az ősz, itt van újra

Nagy László : Dióverés

Móra Ferenc: A cinege cipője

2. Irányított beszélgetés:

a) Jellemezzétek az évszaknak (ősz) megfelelően a növényvilágot, az állatvilágot!

b) Soroljátok fel az őszi hónapokat!

c) Mekkora időtartam tart a csillagászati ősz, a meteorológiai ősz?

d) Soroljátok fel őszi ünnepeket, népszokásokat!

e) Mit jelentenek a következő szólások?

“Sok fecske ősznek a jele”

“ Tavaszi szél utat szárazít, őszi eső vizet áraszt”

3. Szövegfeldolgozás:

a) Láncolvasásban elolvassák a Szitakötő őszi számában megjelent A visszatérés ígérete című olvasmányt

b)Ősszel kapcsolatos kifejezéseket keresnek a szövegben:pl. gyümölcserés, szarvasbögés, szüret, iskolakezdés, madárvonulás

c) Kikeresik a vándormadarak neveit

d) Számítógépen megnézik néhány vándormadár képét:

e) Világtérképen követjük a madarak útját

Az európai költöző madarak vonulása három fő irányba történik: Észak-Európából és Délkelet-Európából dél-nyugati irányba, Nyugat-Európán és a Pireneusi-félszigeten keresztül; a másik útvonal szinte egyenes vonalban vezet északról délre Olaszországon és Szicílián át; a harmadik – délkeleti – út a Balkán-félszigeten és Kis-Ázsián keresztül húzódik

Ezt az emberi léptékkal mérve is hatalmas távot a madarak természetesen nem egyhuzamban teljesítik. A legtöbb faj naponta csak néhány órát repül, s kedvezőtlen időjárás esetén akár napokig, hetekig is egy pihenőhelyen marad.

Pl. pacsirta (Dél-Európában telel), tőkés réce (a Földközi-tengernél telel), dankasirály (Földközi-tenger), feketerigó (egy részük állandó, más részük a Földközi-tengernél telel), nagykócsag (Dél-Európa), szárcsa (Földközi-tenger), kárókatona (Közép-és Dél-Európa).

A gólyák vonulása már augusztusban elkezdődik. Romániából Bulgárián át Kis-Ázsiába, majd innen a Nílus völgyét követve Dél Afrikába vándorolnak, ahova november végen érkeznek meg. Vitorlázó repülők lévén a szárazföld felett kialakuló felszálló légáramlatokat kihasználva haladnak dél felé.

A fecskék Szeptember 8-a (Fecskehajtó Kisasszony napja) körül indulnak vándorútra.

Érdekességek:

Ékalakban repülnek: darvak, vadlibák, gólyák, hattyúk

Vonalban szállnak : vadkacsák, kormoránok

Csapatban vonulnak: fecskék, seregélyek, énekes madarak

A visszaút sokkal rövidebb idő alatt zajlik le.

A fészekrakó ösztön, a költés iránti „vágy” hajtja szülőhazájukba madarainkat.

f) Megbeszélés: **Csapatban lenni több szempontból is előnyös** (érvek felsorakoztatása)

4. Befejezés:

a)Játék: A gyerekeket 4 csoportra osztom

Mindegyik csoport választ magának nevet (vándormadár nevét kell válassza)

Rövid párbeszédet kell rögtönözniük , ami az utazási előkészülettel, az úttal van kapcsolatban, s ezt az osztály előtt eljátszák

b) *"A vándormadarak élete egy ígéret, a visszatérés ígérete."*

"Vándormadarak" (Le peuple migrateur) című természetfilmet nézzük meg .